

QUẢN LÝ THỰC THI CHÍNH SÁCH ƯU ĐÃI NGƯỜI CÓ CÔNG VỚI CÁCH MẠNG TẠI THÀNH PHỐ CẨM PHẢ, TỈNH QUẢNG NINH

Phạm Thị Thanh Mai¹, Trần Công Nghiệp²,
Phạm Thị Thu Hà³

Tóm tắt

Nghiên cứu phân tích, đánh giá thực trạng quản lý thực thi chính sách ưu đãi người có công với cách mạng trên địa bàn thành phố Cẩm Phả, tỉnh Quảng Ninh thông qua các số liệu thứ cấp năm 2017-2019 về công tác xây dựng kế hoạch triển khai chính sách ưu đãi; phổ biến, tuyên truyền chính sách đối với người có công; phân công, phối hợp thực hiện chính sách ưu đãi đối với người có công; duy trì chính sách đối với người có công; theo dõi, kiểm tra, đôn đốc việc thực hiện chính sách đối với người có công. Từ thực trạng đó, nghiên cứu đề xuất một số giải pháp nhằm khắc phục những hạn chế, hoàn thiện hơn quá trình thực thi chính sách ưu đãi người có công với cách mạng, góp phần nâng cao đời sống cho các đối tượng chính sách tại thành phố Cẩm Phả, tỉnh Quảng Ninh.

Từ khóa: Chính sách ưu đãi; người có công; cách mạng; Cẩm Phả; Quảng Ninh

MANAGEMENT OF IMPLEMENTING INCENTIVE POLICIES FOR REVOLUTION MERITORIOUS PEOPLE IN CAM PHA CITY, QUANG NINH PROVINCE

Abstract

This study analyzes and evaluates the current situation of management and implementation of incentive policies for revolution meritorious people in Cam Pha, Quang Ninh. The analyses are based on the secondary data in the period 2017-2019 on developing plans to implement incentive policies; popularizing and propagating; assigning and coordinating in the implementation of incentive policies for meritorious people; maintaining the policies; monitoring and inspecting the implementation of the policies. Therefrom, the study proposes some solutions to overcome the limitations and improve the implementation of incentive policies, contributing to improving the lives of the revolution meritorious people in Cam Pha.

Keywords: Incentive policies; meritorious people; revolution; Cam pha; Quang Ninh.

JEL classification: D6, I18, I38.

1. Đặt vấn đề

Chính sách ưu đãi người có công với cách mạng mang ý nghĩa kinh tế, chính trị - xã hội và nhân văn sâu sắc, đồng thời là nền tảng thực hiện mục tiêu công bằng xã hội. Chính sách ưu đãi người có công ở nước ta trong những năm qua đã có nhiều cải cách tiên bộ, được thực hiện rộng rãi trên địa bàn cả nước và có những cách thức riêng nhằm mục tiêu quan tâm, chăm lo, tạo điều kiện tối đa nhất có thể cho các đối tượng người có công với cách mạng, đảm bảo phù hợp với tình hình kinh tế, chính trị, xã hội hiện nay [5], [6].

Quảng Ninh là một trong những địa phương thực hiện khá tốt chính sách ưu đãi người có công. Các kế hoạch, chương trình hành động cụ thể và các giải pháp trong việc thực hiện chế độ trợ cấp, ưu đãi người có công đều được thực hiện đồng bộ, thể hiện sự chăm lo đời sống người có công của lãnh đạo, chính quyền địa phương và cộng đồng. Tỉnh Quảng Ninh đã chỉ đạo các TP, huyện, thị, phường, xã làm khá tốt chính sách, chương trình hỗ trợ người có công với cách mạng. Tuy nhiên, bên cạnh những kết quả tích cực, việc thực hiện chế độ chính sách ưu đãi đối với người có công với cách mạng trong những năm qua trên địa bàn thành phố (TP) Cẩm Phả còn nhiều khó khăn, hạn chế như: Quy định hướng dẫn về điều kiện, tiêu

chuẩn, quy trình, trách nhiệm xác nhận người có công chưa đồng bộ, thiếu hợp lý, tạo "kê hờ" dẫn đến tiêu cực khai man, giả mạo giấy tờ để được xác nhận là người có công; lợi dụng chức vụ, quyền hạn để làm trái quy định... Những hạn chế, vướng mắc đó cần được phân tích và có những giải pháp khắc phục, nhằm tiếp tục hoàn thiện công tác quản lý thực thi chính sách ưu đãi người có công với cách mạng trong thời gian tới.

2. Tổng quan tình hình nghiên cứu

Trong thời gian qua đã có một số nghiên cứu về thực thi chính sách ưu đãi người có công với cách mạng với những kết quả nhất định như:

Nguyễn Thị Thu Hoài (2010) đã sơ lược hoàn cảnh lịch sử và nội dung chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước Việt Nam đối với thương binh, liệt sĩ và người có công với cách mạng từ năm 1991 đến năm 2010. Phân tích việc thực hiện những chủ trương, chính sách đó qua hai khung thời gian 1991 - 1995 và 1996 - 2010 gắn với những kết quả cụ thể. Đánh giá những ưu điểm, hạn chế và chỉ ra nguyên nhân của ưu điểm, hạn chế, tạo cơ sở để đúc kết một số bài học kinh nghiệm [2].

Đỗ Thị Hồng Hà (2011), tiếp cận các quy định của pháp luật, chính sách ưu đãi người có công, thực trạng thực hiện chính sách đối với người có công qua đó đề xuất một số giải pháp góp phần

nâng cao năng lực, hiệu quả quản lý nhà nước về ưu đãi người có công trên phạm vi cả nước. Phạm vi nghiên cứu là cả nước và các giải pháp được đưa ra ở tầm vĩ mô nên chưa đề cập đến các vấn đề cụ thể ở cấp thành phố, huyện, thị xã [1].

Nguyễn Thị Thanh Hương (2017), đã hệ thống hóa các cơ sở lý luận về chính sách ưu đãi người có công với cách mạng; chỉ ra ưu điểm, hạn chế, nguyên nhân, đề xuất giải pháp nhằm tăng cường, nâng cao chất lượng thực thi chính sách ưu đãi người có công trên địa bàn thành phố Hà Nội nói chung và quận Nam Từ Liêm nói riêng [3].

Những công trình nghiên cứu trên đã hệ thống hóa những vấn đề về mặt lý luận và thực tiễn có liên quan đến thực thi chính sách ưu đãi người có công với cách mạng. Tuy nhiên, đến nay chưa có bài báo nào nghiên cứu về quản lý thực thi chính sách này như thế nào cho một địa phương, và cụ thể là nghiên cứu cho thành phố Cẩm Phả, tỉnh Quảng Ninh, đây là khoảng trống nghiên cứu cần được quan tâm.

3. Phương pháp nghiên cứu

Thông tin nghiên cứu được thu thập từ tài liệu thứ cấp về chính sách ưu đãi người có công với cách mạng công bố trên các tạp chí khoa học trong và ngoài nước; sách, tài liệu, số liệu tổng hợp từ

Bảng 1: Số người có công với cách mạng của thành phố Cẩm Phả năm 2017-2019

STT	Diện đối tượng	Năm 2017	Năm 2018	Năm 2019	Năm 2018/2017	Năm 2019/2018
1	Người hoạt động cách mạng từ 1/1/1945 đến ngày khởi nghĩa tháng 8/1945	1	0	0	-1	0
2	Liệt sĩ	800	821	831	21	10
3	Bà mẹ Việt Nam anh hùng	1	1	1	0	0
4	Anh hùng lực lượng vũ trang nhân dân	1	1	0	0	-1
5	Anh hùng Lao động trong thời kỳ kháng chiến	1	1	1	0	0
6	Thương binh, người hưởng chính sách như thương binh	539	530	526	-9	-4
7	Bệnh binh	65	64	61	-1	-3
8	Người hoạt động kháng chiến bị nhiễm chất độc hóa học	630	629	623	-1	-6
9	Người hoạt động cách mạng, hoạt động kháng chiến bị địch bắt, tù đày	45	45	43	0	-2
10	Người hoạt động kháng chiến giải phóng dân tộc, bảo vệ Tổ quốc và làm nghĩa vụ quốc tế	8.240	8.225	8.221	-15	-4
	Tổng	10.323	10.317	10.307	-6	-10

Nguồn: Phòng Lao động – Thương binh và Xã hội thành phố Cẩm Phả

Như vậy, số người có công với cách mạng trên địa bàn TP Cẩm Phả đã giảm từ 10.323 người năm 2017 xuống còn 10.307 năm 2019. Số lượng này giảm nhiều nhất ở đối tượng thương binh, người hưởng chính sách thương binh và người hoạt động kháng chiến giải phóng dân tộc, bảo vệ tổ quốc và làm nghĩa vụ quốc tế. Theo Phòng Phòng LĐ-TB&XH TP Cẩm Phả, năm 2019 TP Cẩm Phả có 16 đơn vị hành chính cấp phường, xã, trong đó có 13 phường có số lượng người có công

Sở Lao động - Thương binh và Xã hội (LĐ-TB&XH) Quảng Ninh và Phòng Phòng LĐ-TB&XH TP. Cẩm Phả giai đoạn 2017 – 2019.

Số liệu sau khi được tổng hợp sẽ được xử lý trên Excel và kết hợp sử dụng các phương pháp thống kê mô tả, so sánh từ đó phân tích, đánh giá thực trạng công tác quản lý thực thi chính sách ưu đãi người có công với cách mạng tại TP. Cẩm Phả, tỉnh Quảng Ninh thông qua hệ thống các chỉ tiêu nghiên cứu về: số người có công với cách mạng; số văn bản, chính sách về ưu đãi người có công; số tin bài tuyên truyền, phóng sự, tập huấn về triển khai triển khai chính sách người có công với cách mạng tại Cẩm Phả; giá trị trợ cấp hàng tháng; số thẻ BHYT cấp cho các đối tượng chính sách; số lượng người có công được tham gia điều dưỡng phục hồi sức khỏe; số lượng, giá trị sửa chữa, xây mới nhà cho đối tượng chính sách; số lượng con em người có công được hỗ trợ học phí; số liệu về vận động quỹ đền ơn đáp nghĩa.

4. Kết quả nghiên cứu

4.1 Đặc điểm đối tượng thụ hưởng chính sách

Đến cuối năm 2019, toàn TP. Cẩm Phả có 10.307 người thuộc đối tượng người có công với cách mạng, được thể hiện thông qua bảng số liệu sau:

chiếm 92,5%; còn lại 3 phường, xã vùng sâu vùng xa (Cẩm Hải, Cộng Hòa, Dương Huy) có số lượng người có công chiếm 7,5%. Phường Cửa Ông có số lượng người có công đông nhất chiếm 10,7% đối tượng người có công trên toàn thành phố; 2 phường, xã Cẩm Hải, Dương Huy có số lượng người có công thấp nhất chiếm khoảng 1,9%. Bảng trên cho thấy, giai đoạn từ năm 2017 đến năm 2019, số lượng người có công trên địa bàn thành phố chủ yếu tập trung vào số đối tượng

Người hoạt động kháng chiến giải phóng dân tộc, bảo vệ Tổ quốc và làm nghĩa vụ quốc tế và con đẻ của họ chiếm 79,8%.

4.2 Công tác xây dựng kế hoạch, phổ biến, tuyên truyền chính sách

Trên cơ sở các văn bản pháp luật, quy định chi tiết, hướng dẫn thi hành một số điều của Pháp lệnh ưu đãi người có công với cách mạng và các văn bản có liên quan trong thực thi chính sách đối với người có công và thân nhân người có công. Trên cơ sở đó hàng năm Phòng Phòng LĐ-TB&XH TP. Cẩm Phả có kế hoạch tham mưu cho Thành ủy, UBND thành phố xây dựng kế hoạch triển khai thực hiện chính sách đối với người có công trên địa bàn.

Theo Phòng LĐ-TB&XH TP. Cẩm Phả, từ năm 2017-2019 tỉnh Quảng Ninh đã ban hành 44 văn bản, TP Cẩm Phả đã ban hành 15 văn bản có liên quan đến công tác thực thi chính sách người có công với cách mạng [4]. Các quyết định và công văn của UBND thành phố Cẩm Phả góp phần cụ thể hóa các nội dung trong kế hoạch, hướng dẫn các ban, ngành, đoàn thể, các phường xã tuyên truyền phổ biến kế hoạch, tập trung xử lý các nội dung phát sinh trong quá trình thực hiện, phân bổ kinh phí để thực hiện, hướng dẫn về hồ sơ thủ tục pháp lý đối với người có công, triển khai các chính sách ưu đãi người có công với cách mạng đến từng địa bàn

phường xã, thôn, khu phố, đơn đốc các phường xã thực hiện đúng tiến độ tránh bỏ sót các đối tượng.

Để chính sách người có công với cách mạng được triển khai rộng rãi đến tận người dân, UBND thành phố đã tiến hành tuyên truyền với nhiều hình thức khác nhau như tổ chức nhiều hội nghị để triển khai, hướng dẫn thực hiện Pháp lệnh ưu đãi người có công, các văn bản pháp luật của chính phủ, các bộ ngành liên quan đến chính sách người có công. Theo Phòng Phòng LĐ-TB&XH TP. Cẩm Phả, từ năm 2017-2019 thành phố đã có 09 bài tuyên truyền trên các trang web, ấn phẩm; 02 bài phóng sự tuyên truyền, 18 bài phát tin tuyên truyền trên hệ thống tuyến thanh, truyền hình thành phố. Trong giai đoạn này, TP cũng đã mở 03 lớp tập huấn cho các cán bộ công chức về công tác triển khai thực thi chính sách ưu đãi người có công với cách mạng trên địa bàn TP [4].

Tuy nhiên, hệ thống văn bản hướng dẫn thực hiện chính sách luôn thay đổi, nhiều chỗ còn chưa thống nhất, thiếu chặt chẽ, do vậy, việc thực thi cũng chưa thật sự đồng bộ.

4.3 Công tác phân công, phối hợp triển khai thực hiện chính sách

Tình hình triển khai thực thi chính sách ưu đãi người có công với cách mạng trên địa bàn TP. Cẩm Phả, tỉnh Quảng Ninh được thể hiện qua một số kết quả trong bảng dưới đây.

Bảng 2: Tổng hợp trợ cấp hàng tháng đối với người có công với cách mạng trên địa bàn thành phố Cẩm Phả năm 2017-2019

STT	Đối tượng	Năm 2017		Năm 2018		Năm 2019		2018 so với 2017		2019 so với 2018	
		Số người (người)	Số tiền (1.000 đ)	Số người (người)	Số tiền (1.000 đ)	Số người (người)	Số tiền (1.000 đ)	Số người (người)	Số tiền (1.000 đ)	Số người (người)	Số tiền (1.000 đ)
1	Người hoạt động cách mạng từ 01/01/1945 đến khởi nghĩa tháng Tám năm 1945	1	17.580	1	18.792	0	0	0	1.212	-1	-18.792
2	Anh hùng LLVTND, anh hùng lao động trong kháng chiến	2	28.512	1	15.240	1	16.332	-1	-26.988	0	14.808
3	Bà mẹ Việt nam anh hùng	1	48.264	1	51.600	1	55.308	0	3.336	0	3.708
4	Thương binh, người hưởng chính sách như thương binh	527	9.454.488	517	9.861.312	514	10.535.472	-10	406.824	-3	674.160
5	Thương binh loại B	12	175.200	13	197.472	12	188.328	1	22.272	-1	-9.144
6	Bệnh binh	65	1.996.620	64	2.088.936	61	2.119.680	-1	92.316	-3	30.744
7	Người phục vụ	14	252.564	14	270.036	14	289.464	0	17.472	0	19.428
8	Người hoạt động kháng chiến và con đẻ bị nhiễm chất độc hóa học	750	14.406.192	749	15.569.136	716	16.197.156	-1	1.162.944	-33	628.020
9	Trợ cấp tuất	218	3.480.288	210	3.545.064	205	3.702.612	-8	64.776	-5	157.548
10	Người hoạt động cách mạng, hoạt động kháng chiến bị địch bắt, tù đày	45	459.000	43	469.044	43	469.044	-2	10.044	0	0
	Tổng	1.635	30.318.708	1.613	32.072.916	1.567	33.573.396	-22	1.754.208	-46	1.500.480

Nguồn: Phòng Lao động – Thương binh và Xã hội thành phố Cẩm Phả

Nhìn vào bảng trên ta thấy, tổng số người được trợ cấp hàng tháng giảm dần qua các năm. Năm 2017, số người được hưởng trợ cấp hàng tháng là 1.635 người với số tiền là 30,3 tỷ đồng. Nhưng đến năm 2018 đã giảm đi 22 người, còn 1.613 người, nhưng số tiền trợ cấp lại tăng lên hơn 1,75 tỷ đồng. Sang đến năm 2019 số người được hưởng trợ cấp lại tiếp tục giảm đi 46 người,

còn là 1.567 người, nhưng số tiền trợ cấp lại lớn nhất, 33,57 tỷ đồng, tăng hơn 1,5 tỷ đồng so với năm 2018. Điều này cho thấy các cấp chính quyền và UBND thành phố ngày càng quan tâm hơn đến đời sống của người có công với cách mạng, mức trợ cấp đã dần đáp ứng nhu cầu và cải thiện được đời sống của đối tượng được hưởng chính sách.

Bảng 3: Số liệu cấp thẻ BHYT cho các đối tượng chính sách giai đoạn 2017 - 2019

STT	Năm thực hiện	Số thẻ được cấp	Số tiền (1.000 đ)
1	2017	1.229	988.853
2	2018	1.212	975.175
3	2019	1.196	962.301
So sánh	2018-2017	-17	-13.678
	2019-2018	-16	-12.874

Nguồn: Phòng Lao động – Thương binh và Xã hội thành phố Cẩm Phả

Để phục vụ cho việc chăm sóc sức khỏe cho các đối tượng chính sách, định kỳ hằng năm thành phố đã tiến hành lập danh sách, đề nghị cấp thẻ BHYT kịp thời đáp ứng nhu cầu khám chữa bệnh

cho các đối tượng chính sách trên địa bàn thành phố, số lượng thẻ BHYT được cấp trong 3 năm (từ năm 2017- 2019) là 3.637 thẻ với số tiền gần 3 tỷ đồng.

Bảng 4: Số lượng người có công được tham gia điều dưỡng phục hồi sức khỏe trên địa bàn thành phố giai đoạn 2017 - 2019

STT	Năm	Điều dưỡng tập trung tại cơ sở		Điều dưỡng tại gia		Tổng cộng	
		Số người	Số tiền (1.000 đ)	Số người	Số tiền (1.000 đ)	Số người	Số tiền (1.000 đ)
1	2017	506	1.123.320	246	273.060	752	1.396.380
2	2018	325	721.500	155	172.050	480	893.550
3	2019	490	1.087.800	239	265.290	729	1.353.090
So sánh	2018-2017	-181	-401.820	-91	-101.010	-272	-502.830
	2019-2018	165	366.300	84	93.240	249	459.540
Tổng 2017-2019		1.321	2.932.620	640	710.400	1.961	3.643.020

Nguồn: Phòng Lao động – Thương binh và Xã hội thành phố Cẩm Phả

Hàng năm Phòng LĐ-TB&XH thành phố phối hợp các phường, xã tiến hành rà soát, lập danh sách thực hiện chế độ điều dưỡng, tổ chức thăm quan cho các đối tượng chính sách trên địa bàn thành phố. Từ năm 2017 đến năm 2019 đã thực hiện chế độ điều dưỡng, chăm sóc sức khỏe

và kết hợp thăm quan cho 1.961 lượt đối tượng với số tiền là 3,643 tỷ đồng. Trong đó, thực hiện điều dưỡng tại các cơ sở điều dưỡng tập trung là 1.321 lượt đối tượng, số tiền 2.932,62 triệu đồng; điều dưỡng tại gia cho 640 đối tượng với số tiền 710,4 triệu đồng.

Bảng 5: Số liệu về sửa chữa, xây mới nhà cho đối tượng chính sách, người có công với cách mạng giai đoạn 2017 - 2019

STT	Năm thực hiện	Sửa chữa nhà		Xây mới nhà		Tổng cộng	
		Số nhà	Số tiền (1.000 đ)	Số nhà	Số tiền (1.000 đ)	Số nhà	Số tiền (1.000 đ)
1	2017	4	200.000	4	320.000	8	520.000
2	2018	280	8.400.000	225	6.750.000	505	15.150.000
3	2019	2	40.000	3	210.000	5	250.000
So sánh	2018-2017	276	8.200.000	221	6.430.000	497	14.630.000
	2019-2018	-278	-8.360.000	-222	-6.540.000	-500	-14.900.000
Tổng 2017-2019		286	8.640.000	232	72.80.000	518	15.920.000

Nguồn: Phòng Lao động – Thương binh và Xã hội thành phố Cẩm Phả

Nhờ làm tốt công tác vận động hỗ trợ từ các nguồn, từ năm 2017-2019, TP. Cẩm Phả đã thực hiện sửa chữa và xây mới nhà 3 đợt cho 518 nhà

cho đối tượng chính sách người có công với số tiền lên đến 15,92 tỷ đồng.

Để tránh tình trạng kinh tế khó khăn, nên các ngành từ thành phố đến cơ sở thường xuyên quan

tâm, hỗ trợ chế độ học phí và đào tạo nghề cho con em các đối tượng chính sách; giúp cho các em có điều kiện tiếp tục đến trường và học nghề để kiếm việc làm có thu nhập, ổn định cuộc sống. Từ năm 2017 đến năm 2019 TP đã gửi đào tạo nghề cho 45 đối tượng, sau đó giới thiệu việc làm cho 38 đối tượng (trong đó có 5 em đồng bào dân tộc thiểu số), có 41 con em người có công được hỗ trợ học phí trong giai đoạn này với số tiền lên đến 427 triệu đồng [4].

Việc thực hiện quỹ đền ơn, đáp nghĩa được thực hiện bằng hình thức vận động được nhân dân trên địa bàn thành phố thực hiện nghiêm túc và triệt để. Từ năm 2017 đến năm 2019 đã vận động được 770 triệu đồng cho quỹ đền ơn đáp nghĩa [4].

Ngoài ra, TP. Cẩm Phả còn thực hiện các hoạt động khác như: nâng cấp, tu bổ, chăm sóc nhà bia ghi danh liệt sĩ, xây dựng các bia ghi chiến tích; thấp nển tri ân và tổ chức dâng hương tại nhà bia ghi danh liệt sĩ; tổ chức tìm kiếm, quy tập hài cốt liệt sĩ; hoạt động hành quân về nguồn; hoạt động giúp các đối tượng chính sách, người có công với cách mạng phát triển kinh tế hộ gia đình. Nhờ kết hợp những hoạt động nói trên, đã giúp cho các đối tượng chính sách người có công có cơ hội, điều kiện đầu tư, phát triển sản xuất tăng thu nhập, góp phần xóa đói giảm nghèo; có hộ chính sách trở thành những người kinh doanh, sản xuất giỏi vươn lên làm giàu chính đáng. Đến nay trên địa bàn thành phố không còn hộ người có công với cách mạng thuộc hộ nghèo; góp phần nâng cao đời sống vật chất, tinh thần cho đối tượng chính sách người có công trên địa bàn thành phố.

Tuy nhiên, do các quy định hướng dẫn về điều kiện, tiêu chuẩn, quy trình, trách nhiệm xác nhận người có công chưa đồng bộ, thiếu hợp lý nên đã tạo "kẽ hở" trong việc lập hồ sơ xác nhận đối tượng thuộc diện chính sách, tiêu cực khi khai man, giả mạo giấy tờ để được xác nhận là người có công. Việc kiểm tra, đối chiếu và xét hồ sơ của các bộ phận, đơn vị có liên quan chưa chặt chẽ nên hồ sơ đối tượng hưởng chế độ còn thiếu giấy tờ có liên quan. Nội dung hồ sơ lập chưa đúng quy định, chưa đảm bảo tính pháp lý dẫn đến chi trả sai đối tượng được hưởng. Bên cạnh đó, đội ngũ lãnh đạo, viên chức thực hiện chính sách đôi khi còn chưa nhiệt huyết với công tác, tỏ thái độ hách dịch, cửa quyền, thiếu tinh thần trách nhiệm khi làm việc.

4.4 Công tác theo dõi, đôn đốc, kiểm tra việc thực hiện chính sách

Mỗi năm Sở Phòng LĐ-TB&XH tỉnh Quảng Ninh là cơ quan thực hiện thanh tra kiểm tra chuyên ngành (vào tháng 6 hàng năm việc thực hiện các chế độ: mai táng phí, điều dưỡng, chi trả

trợ cấp, bảo hiểm y tế, chế độ nghỉ dưỡng...). Phòng LĐTB&XH được sự chỉ đạo của thành phố thực hiện kiểm tra công tác thực hiện pháp luật ưu đãi người có công, tình hình thực hiện chính sách đối với người có công ở các phường và có báo cáo kịp thời với UBND TP.

Ngoài hoạt động thanh tra, kiểm tra của các cơ quan nhà nước chuyên ngành, việc thực hiện chính sách người có công với cách mạng còn chịu sự giám sát của mặt trận, các đoàn thể chính trị xã hội và nhân dân trên địa bàn thành phố.

Từ năm 2017-2019 Sở Phòng LĐ-TB&XH tỉnh Quảng Ninh đã thực hiện 75 lần kiểm tra công tác tổ chức triển khai thực hiện chính sách trên địa bàn TP. Cẩm Phả, tỉnh Quảng Ninh, trong đó, số lần kiểm tra định ý là 03 lần, kiểm tra thường xuyên là 34 lần và kiểm tra liên ngành là 38 lần [4].

Nhờ làm tốt công tác theo dõi, kiểm tra, đôn đốc, nên việc thực hiện chính sách người có công với cách mạng trên địa bàn thành phố được tiến hành đảm bảo đúng nguyên tắc, quy định, kịp tiến độ theo yêu cầu của UBND tỉnh và Sở LĐ-TB&XH tỉnh Quảng Ninh.

Tuy nhiên, hệ thống chính sách hỗ trợ đặc biệt được thiết kế khá phức tạp nên khó quản lý và giám sát từ khâu giám định, xét duyệt đến khâu chi trả trợ cấp. Quá trình thanh kiểm tra của các cơ quan chức năng của Thành ủy, UBND thành phố, HĐND thành phố còn diễn ra một cách chiếu lệ, chung chung mới chỉ dừng lại ở việc nghe báo cáo một chiều của Phòng LĐ-TB&XH chứ chưa đi sâu tìm hiểu những bức xúc từ dưới cơ sở và trong nhân dân.

4.5 Đánh giá công tác quản lý thực thi chính sách ưu đãi người có công với cách mạng tại thành phố Cẩm Phả, tỉnh Quảng Ninh

4.5.1 Những kết quả đạt được

Qua phân tích thực trạng quản lý thực thi chính sách ưu đãi người có công với cách mạng của TP. Cẩm Phả thời gian qua, công tác này đã đạt được một số kết quả tốt như: các nội dung thực thi về phổ biến tuyên truyền chính sách, phân công, phối hợp triển khai thực hiện chính sách trong trợ cấp ưu đãi, hỗ trợ, chăm sóc y tế, hỗ trợ về giáo dục, đào tạo cho con em gia đình chính sách; kinh phí chi trả trợ cấp hàng tháng đảm bảo đầy đủ, kịp thời, đúng đối tượng; công tác đào tạo, bồi dưỡng kiến thức cho cán bộ, công chức được tổ chức thường xuyên, liên tục. Cải cách thủ tục hành chính đã và đang giúp cho việc thực hiện và giải quyết chính sách đối với người có công được công khai, minh bạch, gọn nhẹ và rút ngắn thời gian giải quyết.

4.5.2 Những hạn chế và nguyên nhân

Bên cạnh những kết quả đạt được, việc tổ chức thực thi chính sách đối với người có công với cách mạng tại TP. Cẩm Phả còn tồn tại một số hạn chế và nguyên nhân đó là: Việc tuyên truyền chính sách pháp luật đối với người có công còn chậm trễ; hệ thống văn bản hướng dẫn thực hiện khá đồ sộ, luôn thay đổi, thiếu thống nhất, thiếu chặt chẽ và nhiều nội dung không được thể chế do vậy việc thực thi giữa các cấp còn chưa đồng bộ. Công tác triển khai, phối hợp thực hiện còn nhiều vướng mắc do việc thực hiện giám định thương tật, giám định sức khỏe đối với thương binh, bệnh binh; người hoạt động kháng chiến bị nhiễm chất độc hoá học, hồ sơ xác nhận liệt sĩ đối với trường hợp bị bắt, bị tra tấn trong tù còn nhiều sai sót. Mức trợ cấp cho các đối tượng hiện nay vẫn còn chậm và thấp so với mức sống bình quân chung trên địa bàn thành phố do trình tự, thủ tục ưu đãi về đất đai, nhà ở, thuế, tin dụng, y tế, giáo dục đào tạo ... chưa được thể chế hóa kịp thời để sớm tổ chức thực hiện trong cuộc sống ... Chất lượng cán bộ công chức làm công tác triển khai thực hiện chính sách người có công còn chưa cao do đội ngũ lãnh đạo khu phố có nơi có lúc còn chưa nhiệt huyết với công tác, một số cán bộ, công chức ở cơ sở còn có thái độ không tốt, thiếu tinh thần trách nhiệm. Công tác thanh tra, giám sát thực hiện ở các cấp vẫn còn diễn ra một cách chiếu lệ, chung chung do còn có biểu hiện nể nang, né tránh trong việc chỉ ra những hạn chế và thiếu sót.

5. Một số giải pháp hoàn thiện công tác quản lý thực thi chính sách ưu đãi người có công với cách mạng

5.1 Tích cực tuyên truyền về chính sách ưu đãi người có công với cách mạng tại địa phương

Thời gian tới cần tập trung tuyên truyền thông qua các cơ quan báo chí, truyền thông, thông qua hệ thống loa truyền thanh của các phường xã. Việc tuyên truyền cần được xây dựng các chuyên mục, chuyên đề cụ thể như: xây dựng chuyên mục hỏi đáp chính sách ưu đãi đối với người có công trên công giao tiếp thông tin điện tử của thành phố; xây dựng hòm thư tiếp nhận ý kiến thắc mắc, đề nghị giải đáp của quần chúng nhân dân; xây dựng chuyên trang trong ban Thông tin nội bộ để truyền tải nội dung về các quy định của chính sách, điều kiện được thụ hưởng chính sách theo từng diện đối tượng; các phường xã, khu phố tăng cường tuyên truyền trên hệ thống loa phát thanh từ phường xã tới các khu dân cư; kiện toàn hệ thống tủ sách pháp luật tại nhà văn hóa các khu dân cư; tăng cường tuyên truyền cổ động trực quan bằng băng rôn, khẩu hiệu tại các khu vực

đông dân cư, các nhà văn hóa về chính sách ưu đãi người có công; các trường học thường xuyên tổ chức các buổi sinh hoạt ngoại khóa với các nội dung thi kể chuyện tấm gương các anh hùng liệt sĩ, người có công với cách mạng.

5.2. Đổi mới cách thức thẩm định, xét duyệt hồ sơ người có công gắn với phân công cụ thể trách nhiệm ở từng cấp

Nghiên cứu thành phần tham gia Hội đồng xét duyệt hồ sơ cấp phường xã để quy định lại cho phù hợp với từng hồ sơ đề nghị xác nhận người có công. Giao cụ thể cho Chủ tịch UBND phường xã phải chịu trách nhiệm về tính chính xác trong việc xác nhận đối tượng của địa phương mình. Công chức LĐ-TB&XH phường xã tổng hợp cụ thể, đầy đủ hồ sơ theo quy định, phân loại hồ sơ trình Hội đồng xác nhận cấp phường xã xét duyệt theo từng diện hưởng trợ cấp ưu đãi. Phòng LĐ-TB&XH nắm bắt và trực tiếp cử công chức chuyên môn về hướng dẫn, cùng với Hội đồng xác nhận cấp phường xã xét duyệt một số diện hồ sơ phức tạp.

5.3 Nâng cao chất lượng nguồn nhân lực của cán bộ làm công tác Lao động Thương binh - xã hội, tăng cường ứng dụng công nghệ thông tin

Tập trung công tác đào tạo cán bộ công chức làm công tác Phòng LĐ-TB&XH từ cấp thành phố đến cấp phường xã về mọi mặt: Trình độ chuyên môn, phẩm chất chính trị, đạo đức lối sống, năng lực quản lý, điều hành, lập trường quan điểm chính trị vững vàng, có tinh thần đoàn kết, trách nhiệm trong công tác và hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao.

Kết hợp chặt chẽ việc triển khai ứng dụng CNTT trong hoạt động giải quyết chế độ chính sách đối với người có công với cách mạng; Tập huấn nghiệp vụ khai thác và sử dụng, quản lý các phần mềm tin học trong lĩnh vực giải quyết chế độ chính sách đối với người có công với cách mạng; Xây dựng và đưa vào vận hành các hệ thống thông tin, cơ sở dữ liệu cơ bản phục vụ việc tra cứu thông tin của người dân và doanh nghiệp.

5.4 Tăng cường công tác thanh tra, kiểm tra việc thực hiện chính sách đối với người có công với cách mạng

Cần phát hiện kịp thời những sai sót và không để xảy ra những trường hợp tiêu cực trong việc thực hiện chính sách nhằm đảm bảo công bằng trong việc thực hiện chính sách của Đảng và Nhà nước; Định kỳ hàng tháng, quý, năm, thanh kiểm tra cán bộ làm công tác chính sách đối với người có công với cách mạng. Đối với thanh tra Bộ LĐ-TB&XH và Sở LĐ-TB&XH cần tăng cường hướng dẫn các cán bộ làm công tác thanh tra tại các địa phương về quy trình, kỹ năng thanh tra và

giải quyết khiếu nại tố cáo trong lĩnh vực thực hiện chính sách người có công. Bên cạnh đó, tích cực triển khai các đợt tập huấn hội thảo chuyên đề về thanh tra việc thực hiện chính sách người có công cho thanh tra các sở, ngành ở địa phương.

6. Kết luận

Đề đảm bảo an sinh xã hội, trong thời gian qua, thành phố Cẩm Phả đã triển khai và thu được những kết quả đáng khích lệ trong công tác quản lý thực thi chính sách ưu đãi đối với người có công với cách mạng. Từ những đánh giá về thực trạng công tác xây dựng kế hoạch, triển khai thực hiện chính sách; công tác phân công, phối hợp triển khai thực hiện chính sách; công tác theo dõi, đôn đốc, kiểm tra việc thực hiện chính sách, nghiên cứu đã đề xuất một số giải pháp nhằm hoàn thiện

công tác quản lý thực thi chính sách đối với người có công trên địa bàn thành phố Cẩm Phả như: tích cực tuyên truyền về chính sách ưu đãi người có công với cách mạng tại địa phương; đổi mới cách thức thâm định, xét duyệt hồ sơ người có công gắn với phân công cụ thể trách nhiệm ở từng cấp; nâng cao chất lượng nguồn nhân lực của cán bộ làm công tác lao động, thương binh - xã hội; tăng cường công tác thanh tra, kiểm tra việc thực hiện chính sách đối với người có công với cách mạng. Cộng đồng cùng các cấp chính quyền địa phương cần cùng nhau thực hiện các giải pháp này góp phần nâng cao đời sống vật chất và tinh thần cho các đối tượng chính sách tại thành phố Cẩm Phả, tỉnh Quảng Ninh.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1]. Đỗ Thị Hồng Hà. (2011). Quản lý nhà nước về ưu đãi người có công ở Việt Nam hiện nay. *Luận văn thạc sĩ*.
- [2]. Nguyễn Thị Thu Hoài. (2010). *Chủ trương và chính sách của Đảng và Nhà nước Việt Nam đối với thương binh, liệt sĩ và người có công với cách mạng từ năm 1991 đến năm 2010*.
- [3]. Nguyễn Thị Thanh Hương. (2017). Thực thi chính sách ưu đãi người có công với cách mạng trên địa bàn quận Nam Từ Liêm, thành phố Hà Nội. *Luận văn thạc sĩ*.
- [4]. Phòng Lao động – Thương binh và Xã hội thành phố Cẩm Phả. (2017, 2018, 2019). *Báo cáo tình hình triển khai thực hiện chính sách ưu đãi người có công với cách mạng trên địa bàn thành phố Cẩm Phả, tỉnh Quảng Ninh*.
- [5]. Ủy ban Thường vụ Quốc hội. (2005). *Pháp lệnh ưu đãi người có công với cách mạng số 26/2005/PL-UBTVQH ngày 29 tháng 6 năm 2005*.
- [6]. Ủy ban Thường vụ Quốc hội. (2012). *Pháp lệnh sửa đổi, bổ sung một số điều của Pháp lệnh ưu đãi người có công với cách mạng số 04/2012/PL-UBTVQH, ban hành ngày 16/7/2012*.

Thông tin tác giả:

1. Phạm Thị Thanh Mai

- Cơ quan công tác: Trường Đại học Kinh tế & QTKD
- Địa chỉ email: maiptt.tueba@gmail.com

2. Trần Công Nghiệp

- Cơ quan công tác: Trường Đại học Kinh tế & QTKD

3. Phạm Thị Thu Hà

- Cơ quan công tác: UBND Phường Cẩm Tây, Cẩm Phả, Quảng Ninh

Ngày nhận bài: 18/5/2021

Ngày nhận bản sửa: 27/5/2021

Ngày duyệt đăng: 30/05/2021